

Nr 229.

Godkänd av första kammaren den 12 maj 1932.

Godkänd av andra kammaren den 12 maj 1932.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

(Bankoutskottets utlåtande nr 32.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

A. Allmänna indragningsstaten.**I. Justitiedepartementet.****1:o.**

I en till riksdagen avlåten, den 15 januari 1932 dagtecknad proposition nr 69 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1, avseende justitiedepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktkonstapeln vid tvångsarbetsanstalten i Karlskrona Anders Petter Andersson Lindqvists *änka Ingrid Maria Lindqvist, född Svensdotter*, må, räknat från och med den 1 mars 1931, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor; dock med skyldighet för henne att vidkännas avdrag med beloppet av det tillfälliga understöd å 384 kronor, som hon tilldelats jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 16 juli 1931.

I anslutning till vad tidigare i liknande ärenden skett har riksdagen medgivit, att pension av statsmedel i förevarande fall beviljas. Riksdagen får således anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

2:o.

I en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1932 dagtecknad proposition nr 231 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1, avseende justitiedepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. vaktkonstapeln vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö Gustaf Albert Anderssons änka *Maria Albertina Andersson, född Hallin*, må från och med den 1 december 1931 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

II. Försvarsdepartementet.

3:o.

I en till riksdagen avlåten, den 26 februari 1932 dagtecknad proposition nr 145, vilken beträffande försvarsdepartementet innefattar förslag i två med nummer 1 och 2 betecknade punkter, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne förre underofficeren av 3:e graden vid flottan Karl Ernst Vilhelm Anderssons och hans efterlämnade änka Agnes Emilia Rebecka Anderssons, född Olsson, minderåriga barn *Arne Vilhelm, Olle Lennart, Anna Greta Vivian Emilia, Gertrud Gudrun* och *Maj Ingrid Charlotta* må från och med den 1 maj 1931 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 96 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

4:o.

Under punkten 2 av förevarande proposition föreslås, att konstruktören vid ingenjördepartementet vid flottans varv i Stockholm Viktor Ferdinand Israelssons änka *Amalia Israelsson, född Börjesson*, må, räknat från och med den 1 september 1931, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 396 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har vunnit riksdagens bifall.

III. Socialdepartementet.

5:o.

I en till riksdagen avlåten, den 26 februari 1932 dagtecknad proposition nr 145 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 3, avseende socialdepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne förste amanuensen hos riksförsäkringsanstalten Alarik Ferdinand Nordmarks och hans frånskilda hustru Margareta Maria Vilhelmina Nordmarks, född Pettersson, minderåriga barn *Ingrid Anna Emilia, Vera Margareta* och *Gudrun Emilia* må från och med den 1 augusti 1931 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 384 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har av riksdagen bifallits.

6:o.

I en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1932 dagtecknad proposition nr 231 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 2, avseende socialdepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att tillförordnade sekreteraren, notarien å extra stat hos riksförsäkringsanstalten Carl Arthur Olsson Cronströms *änka Agda Helena Elisabeth Cronström, född Arbin*, må från och med den 1 februari 1931 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Såsom av utredningen i ärendet framgår, beviljade 1931 års riksdag makarna Cronströms minderåriga dotter ett årligt uppfostringsbidrag av 384 kronor. Vad beträffar det föreliggande förslaget att bereda pension åt Cronströms änka, som endast är 36 år gammal och innehar ordinarie befattning såsom småskollärlarinna vid Stockholms stads folkskolor, har riksdagen funnit vad i ärendet förekommit icke utgöra tillräckliga skäl för ett frångående av den standpunkt riksdagen år 1931 intog i frågan. Riksdagen har alltså icke ansett sig kunna medgiva, att understöd lämnas Cronströms efterlevande i vidare mån än som ägt rum genom nästlidet års riksdags beslut.

Riksdagen får förty anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

IV. Ecklesiastikdepartementet.

7:o.

I en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1932 dagtecknad proposition nr 231 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 3, avseende ecklesiastikdepartementet, föreslagit riksdagen medgiva, att förre föreståndaren för arkivdepån i Visby Oskar Wilhelm Wennerstens änka *Emma Johanna Wennersten, född Stenberg*, må från och med den 1 september 1931 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 504 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

B. Affärsdrivande verks medel.**I. Postmedel.**

8:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:250) har hemställts, »att riksdagen ville bevilja *änkan* efter framlidne postföraren Johan Petter Siikavuopio *Hilda Karolina Siikavuopio* ett pensionsunderstöd av 300 kronor för år eller det belopp vederbörande utskott eventuellt kan finna skäligt föreslå, att utgå från och med år 1932 så länge hon lever ogift».

Då fråga om beviljande av årligt understöd åt postföraren Siikavuopio förelåg till behandling vid 1923 års riksdag, anförde riksdagen — som anslöt sig till ett av Kungl. Maj:t då framlagt förslag i ärendet — att det arbete, som Siikavuopio under 24 år utfört för framförande av posten den 37 mil långa linjen genom obanade ödemarker i landets nordligaste trakter, enligt riksdagens mening måste betraktas såsom en kulturbragd i sitt slag och bure vittne om ett mindre vanligt nit och intresse vid fullgörandet av den med synnerliga besvärligheter förenade tjänstgöringen.

Lika litet som pension eller därmed jämförligt understöd plägat, utan alldeles särskilda skäl, beviljas åt postförare, har ej heller understöd hittills ansetts böra beredas åt efterlevande till sådana personer. De skäl, som lågo till grund för riksdagens beslut om beredande av en statspension åt Siikavuopio, har emellertid riksdagen ansett vara av den art, att de, utan frångående av den ståndpunkt riksdagen sålunda intagit, kunna

motivera något understöd åt hans efterlevande, vilka efter mannens frånfälle leva under betryckta ekonomiska förhållanden. Detta understöd har ansetts böra fastställas till ett årligt belopp av 240 kronor, att av postmedel utgå till änkan från och med den 1 januari 1932 under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd.

Åberopande det anförda anmäler riksdagen, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att f. d. postföraren Johan Petter Siikavuopios änka Hilda Karolina Siikavuopio, född Henrikson, må från och med den 1 januari 1932 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av postmedel uppbära ett årligt understöd av 240 kronor.

II. Telegrafverkets medel.

9:o.

I en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1932 dagtecknad proposition nr 235 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att avlidna telegrafkommissarien Bea (Beda) Magdalena Valgrens dotter *Marya Adalberti de Gotha Valgren* må från och med den 1 maj 1931 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 600 kronor, att utgå av telegrafverkets medel.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehåft två i anledning av förevarande proposition inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 360 och II: 541), i vilka motioner hemställts, »att riksdagen måtte medgiva, att avlidna telegrafkommissarien Valgrens dotter *Marya Adalberti de Gotha Valgren* må från och med den 1 maj 1931 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 21 års ålder, uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 1,000 kronor, att utgå av telegrafverkets medel».

I likhet med departementschefen och de i ärendet hörda myndigheterna har riksdagen ansett, att något understöd av statsmedel bör beredas Valgrens dotter. Med hänsyn till föreliggande omständigheter har riksdagen, i anledning av vad till stöd för det i motionerna framställda yrkandet anförts, funnit sig kunna medgiva ett något högre understödsbelopp än det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna. Riksdagen har ansett uppfostringsbidraget böra fastställas till 804 kronor för år.

I fråga om tiden för understödets utgående har riksdagen däremot icke funnit tillräckliga skäl föreligga för avvikelse från Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får således anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition samt de i ämnet väckta motio-

nerna, medgivit, att avlidna telegrafkommissarien Bea (Beda) Magdalena Valgrens dotter Marya Adalberti de Gotha Valgren må från och med den 1 maj 1931 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 804 kronor, att utgå av telegrafverkets medel.

III. Trafikmedel.

10:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 januari 1932 dagtecknad proposition nr 69 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 2 föreslagit riksdagen medgiva, att förre stationsmästaren vid statens järnvägar Jöns Esbjörn Lundqvists änka, *Linda Charlotta Lundqvist, född Vesterberg*, må, räknat från och med den 1 januari 1931, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, av trafikmedel uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Riksdagen vill erinra, att riksdagen tidigare i vissa fall beviljat pension åt änka efter vid statens järnvägar anställd ordinarie befattningshavare under likartade förhållanden som de nu förevarande, d. v. s. då med hänsyn till mannens ålder vid äktenskapets ingående detta icke medfört pensionsrätt för änkan. På grund härav och då änkan Lundqvist befinner sig i knappa ekonomiska villkor, har riksdagen icke något att erinra mot att änkan beredes en årlig pension av statsmedel med det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

11:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:83) har hemställts, »att riksdagen från och med den 1 januari 1932 må bevilja änkan *Emma Maria Boman* ett årligt pensionstillägg av 384 kronor».

I likhet med i ärendet hörda myndigheter har riksdagen ansett förhållandena i förevarande fall vara sådana, att någon förhöjning av de till änkan Boman nu utgående pensionsförmånerna bör beviljas av riksdagen. Riksdagen har härvid i främsta rummet fäst avseende, dels vid de omständigheter, under vilka mannen avlidit, dels ock därvid, att änkan — som genom eget arbete lyckats bereda uppfostran åt en stor barnskara — numera synes vara på grund av ålder och sjukdom urständ-satt att skaffa sig försörjning. Förhöjningen har, såsom statskontoret i avgivet utlåtande i ärendet föreslagit, ansetts böra bestämmas till sådant belopp, att detsamma jämte änkan tillkommande pension och pensionstillägg uppgår till 384 kronor eller samma belopp, som i regel plä-

gar tillerkännas obemedlad änka efter arbetare i statens tjänst, samt utgå av trafikmedel såsom årligt understöd åt änkan från och med den 1 januari 1932 under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd. Å sammanlagda understödsbeloppet bör dyrtidstillägg tillkomma enligt de grunder, som gälla för nyreglerade familjepensionsbelopp.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att banvakten Johan Daniel Eliasson Bomans änka Emma Maria Boman må från och med den 1 januari 1932 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd till sådant belopp, att detsamma jämte henne förut tillkommande pension och pensionstillägg uppgår till 384 kronor.

IV. Statens domäners fond.

12:o.

I en till riksdagen avlåten, den 15 januari 1932 dagtecknad proposition nr 69 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 3 föreslagit riksdagen medgiva, att ett vart av avlidne extra jägmästaren *Ernst Richard Hedeby*s och hans efterlämnade änka *Greta Hedeby*s barn, *Beck Stig Axel*, *Claes Per Åke*, *Erik Ulf Rickard*, *Britta Margareta* och *Gunilla Maria Augusta*, må, räknat från och med den 1 oktober 1929, till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, från statens domäners fond uppbära ett årligt uppfostringsbidrag av 240 kronor.

Även om med hänsyn till Hedeby's jämförelsevis korta anställningstid i statens tjänst vissa betänkligheter kunna hysas mot att understöd av statsmedel beredes hans efterlevande, har riksdagen i betraktande av här föreliggande, i hög grad ömmande omständigheter icke velat motsätta sig en åtgärd i sådant syfte. Detta understöd har ansetts böra, såsom Eders Kungl. Maj:t föreslagit, lämnas i form av uppfostringsbidrag för de minderåriga barnen. Det föreslagna understödsbeloppet av 240 kronor till varje barn synes väl avvägt.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 12 maj 1932.

Med undersåtlig vördnad.